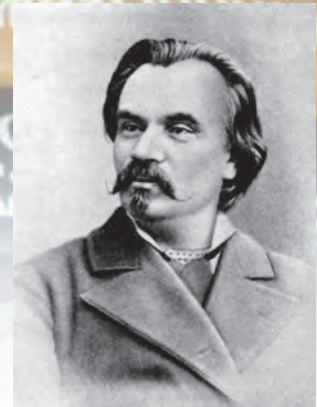

Поміщик, який став славетним письменником

Історичні твори Михайла Старицького (народився 14 грудня 1840 року в селі Кліщинці на Полтавщині) відомі багатьом, але не всі знають, що автор і нині популярних романів «Богдан Хмельницький», «Кармелюк» та «Оборона Буші», а також багатьох п'єс, зокрема «За двома зайцями», рано залишився круглим сиротою й виховувався у шляхетній українській родині Лисенків, з якої походила мати; що багаті родичі по батьківській лінії, дворяни Родзянки, виїжджаючи за кордон, передали юнакові в спадщину садибу — великий будинок із розкішною книгозбірнею й що майбутній відомий прозаїк, поет, театральний і громадський діяч, ставши поміщиком, довго захоплювався полюванням.

Коли Михайло Старицький написав першу п'єсу «Гаркуша», всі знайомі здивувалися: це було так несподівано! Та більшою новиною стало те, що двадцятивосьмилітній драматург запропонував руку й серце сестрі вже знаного композитора Миколи Лисенка Софії. Було їй тоді лише чотирнадцять. Повінчав молодят сільський священик, на скромному весіллі ніхто не виголошував гучних вітань. Проте це було справжнє кохання. Згодом народилася донька Марія, дві родини знову поєдналися: Микола Лисенко писав музику, Михайло Старицький — лібрето опер, а Софія співала.

Діяльна натура майстра привернула увагу авторитетних театральних діячів — Марка Кропивницького та Ми-

коли Садовського. Вони вмовили Михайла Старицького створити трупу, попросили в нього кошти на її утримання. Необхідних грошей не було, тим-то новоявлений поміщик продав масток і став директором українського пересувного театру. Перші гастролі відбулися в Одесі. Вони принесли славу Марії Заньковецькій, Марку Кропивницькому, Миколі Садовському, Панасу Саксаганському. Щедрий директор виплатив їм підвищені гонорари. Це стало доброю традицією. Та вона урвалася, коли радник із фінансових питань Абрам Мінц повідомив: у касі — ні копійки...

Артисти, які вже стали корифеями, скрушно зітхнули й, полишивши фундатора театру напризволяще, створили власну трупу. Михайло Старицький, аби утримувати родину, зайнявся виснажливою перекладацькою роботою. Коли царський режим заборонив писати українською, для заробітку, на замовлення «Московського листка», створив російською мовою великі за обсягом романи «Богдан Хмельницький» та «Кармелюк». Вони друкувалися з продовженням і мали величезний успіх. І все ж таки родина жила бідно, отож Михайло Старицький оселився в Києві в недорогій квартирі, яка через багато років стала музеєм письменника. Працював над поемою «Морітурі» до свого останнього дня — 27 квітня 1904 року.

Найціннішими в спадщині Старицького були рукописи. Ними тривалий час опікувалася дружина Софія Віталіївна, котра надовго пережила чоловіка (відійшла в засвіти 1928 року). У їхніх дітей доля склалася по-різному. В 11 років померла Ольга. Найстарша Марія стала актрисою, Людмила — відомою письменницею Старицькою-Черняхівською, яку спершу репресували під час сфальшованої судової справи Спілки вивольнення України, а потім, 1941-го, заарештували разом із сестрою Оксаною. Під час етапування до Сибіру Людмила Михайлівна померла (тіло конвоїри викинули з вагона), а Оксана загинула в таборі 1942-го. Син письменника Юрій, здобувши юридичну освіту, як керівник української «Просвіти», перебував під постійним наглядом спершу царської поліції, а пізніше — радянської влади, помер 1936-го.

Славетне ім'я майстра слова не врятувало від переслідувань та репресій навіть його внуків, зокрема співака Ярослава Стешенка та поетесу Вероніку Черняхівську, звинувачену в шпигунстві, оскільки та вийшла заміж за німецького банкіра. Після Другої світової війни з роду Старицьких залишилася живою тільки Ірина Стешенко, актриса й перекладачка, знову ж таки переслідувана. Вона доклала багато зусиль, щоби після численних пограбувань, підступних розкрадань і хитромудрих привласнень майна Михайла Старицького врешті створили меморіальний музей письменника, де зібрали все, що поталанило вберегти з багатющої спадщини великого українця.

ЕПІЦЕНТР
РОБИМО ЖИТТЯ КРАЩИМ!

BRE BUSINESS RADIO GROUP

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МІСТЕЦТВА «УКРАЇНА»

телебійомка. живий звук

PARTER.ua
національний оператор
287 87 87

palace-ukraine.com
замовлення квитків
247 23 03

21 січня, 19:00
НПМ «УКРАЇНА»
Оксана БІЛОЗІР
СПОВІДЬ